

คำสั่ง

คดีหมายเลขดำที่

ลต. ๕ /๒๕๕๕

คดีหมายเลขแดงที่

ลต. ๔ /๒๕๕๖

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลอุทธรณ์ภาค ๕

วันที่ ๒๘ เดือน มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๖

ความคดีเลือกตั้ง

ระหว่าง	{	คณะกรรมการการเลือกตั้ง	ผู้ร้อง
		นายก่อจันท์ ศรีชัย	ผู้คัดค้าน

เรื่อง คดีเกี่ยวกับการเลือกตั้ง (ขอให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งและจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่)

ผู้ร้องยื่นคำร้องว่า ผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ทะลป ประกาศให้มีการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ทะลป อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่ ในวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ผู้คัดค้านเป็นผู้รับสมัครรับเลือกตั้ง หมายเลข ๑ ต่อมาวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ผู้ร้องประกาศผลการเลือกตั้ง ปรากฏว่าผู้คัดค้านได้รับการเลือกตั้งเป็น นายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ทะลป อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่ วันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๕ นายชยดล พรหมมะจักร ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหาร ส่วนตำบลแม่ทะลป หมายเลข ๒ ยื่นคำร้องคัดค้านต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำ จังหวัดเชียงใหม่ว่า การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ทะลป มิได้เป็นไปโดยสุจริต และเที่ยงธรรม เนื่องจากผู้คัดค้านได้กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๕ มาตรา ๕๗ โดยผู้คัดค้านโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งว่าจะแต่งตั้งให้นายเฉลิมพล วงศ์เกษม ดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหาร

/ส่วนตำบล

ส่วนตำบลแม่ทะลบ ซึ่งผู้คัดค้านไม่มีความประสงค์จะแต่งตั้งแต่อย่างใด เนื่องจากหลังได้รับการเลือกตั้ง ผู้คัดค้านเสนอบุคคลอื่นแทนนายเฉลิมพล อันเป็นการหลอกลวงหรือจงใจให้เข้าใจผิดในเรื่องใดอันเกี่ยวกับผู้สมัครใดเพื่อจงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้ลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้คัดค้านผู้ร้องสืบสวนและสอบสวนข้อเท็จจริงแล้วได้ความว่า ก่อนวันเลือกตั้งผู้คัดค้านโฆษณาหาเสียงรวม ๕ ครั้ง ต่างสถานที่กันว่า ถ้าผู้คัดค้านได้รับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ทะลบ ผู้คัดค้านจะแต่งตั้งนายเฉลิมพลเป็นรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ทะลบ ซึ่งสอดคล้องกับหนังสือเสนอชื่อบุคคลที่จะดำรงตำแหน่งรองนายก เลขานุการ และที่ปรึกษาในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลต่อประธานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเชียงใหม่ ผู้คัดค้านเสนอชื่อนายเฉลิมพลในตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ทะลบ ซึ่งผู้คัดค้านยอมรับว่าไม่ประสงค์จะแต่งตั้งนายเฉลิมพลเป็นรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ทะลบแต่อย่างใด แต่แต่งตั้งบุคคลอื่นแทนตามคำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ทะลบที่ ๘๕/๒๕๕๕ เรื่อง แต่งตั้งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ทะลบและเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ทะลบ โดยผู้คัดค้านแต่งตั้งนายเกียรติศักดิ์ คำแปง เป็นรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ทะลบ คนที่ ๑ นายวัชชชัย ปัญบือ เป็นรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ทะลบ คนที่ ๒ สำหรับนายเฉลิมพลนั้นเป็นครูสอนหนังสืออยู่ที่โรงเรียนบ้านห้วยต้นตอง ตำบลแม่ทะลบ มาก่อนมีลูกศิษย์และคนรู้จักจำนวนมากและยังเป็นผู้แทนเกษตรกรตำบลแม่ทะลบด้วย ซึ่งผู้คัดค้านพานายเฉลิมพลไปร่วมหาเสียงเลือกตั้งเป็นประจำ การกระทำดังกล่าวของผู้คัดค้านเพื่ออาศัยความนิยมในตัวของนายเฉลิมพลเพื่อจงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้คัดค้าน ซึ่งต่อมาผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้ลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้คัดค้าน อันเป็นการหลอกลวงหรือจงใจให้เข้าใจผิดในเรื่องใดเกี่ยวกับผู้สมัครเพื่อจงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้ลงคะแนนเลือกตั้ง

ให้แก่ผู้คัดค้านอันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๕ มีผลให้การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ทะลบ ในส่วนที่เกี่ยวกับผู้คัดค้าน มิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม จึงขอให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้คัดค้านและมีคำสั่งให้มีการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ทะลบ อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่ ใหม่แทนนายก้อนจันทร์ ศรีชัย ผู้คัดค้าน

ผู้คัดค้านยื่นคำคัดค้านว่า ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๕ มาตรา ๕๗ ที่ระบุว่า “การหลอกลวง บังคับ ชูเชื้อ การใช้อิทธิพลคุกคามใส่ร้าย หรือจูงใจให้เข้าใจผิดในเรื่องใดอันเกี่ยวกับผู้สมัครใด” นั้น เป็นปัญหาเฉพาะในส่วนของผู้สมัครเท่านั้นไม่รวมถึงผู้ร่วมงานหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งนายเฉลิมพล วงศ์เกษม มิใช่เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง ทั้งมิใช่เป็นผู้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง เป็นเพียงพยานของผู้ร้องเรียนเท่านั้น จึงไม่เข้าองค์ประกอบของกฎหมายดังกล่าว และไม่ปรากฏหลักฐานจากป้ายโฆษณาเลือกตั้ง แผ่นพับ โปสเตอร์แนะนำผู้สมัครของผู้คัดค้าน ต่อประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งหรือโดยทางสื่อสารอื่นใดว่า หากผู้คัดค้านได้รับเลือกตั้ง ผู้คัดค้าน จะแต่งตั้งนายเฉลิมพลเป็นรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ทะลบ ทั้งผู้คัดค้านไม่ได้เรียกร้อง ค่าใช้จ่าย หรือทรัพย์สินจากนายเฉลิมพลเพื่อเป็นทุนในการหาเสียงเลือกตั้งโดยมีตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ทะลบเป็นข้อต่อรอง อีกทั้งคะแนนที่หน่วยเลือกตั้งซึ่งเป็นภูมิลำเนาของนายเฉลิมพลปรากฏว่า นายชยดล พรหมมะจักร ได้คะแนนสูงสุด ๒๓๐ คะแนน นายพัฒนพงษ์ จอมดี ได้ ๑๘๘ คะแนน ส่วนผู้คัดค้านได้คะแนนเป็นลำดับสุดท้าย คือ ๑๖ คะแนน ซึ่งคะแนนของผู้คัดค้านต่ำกว่าผู้รับสมัครคนอื่นกว่า ๒๐๐ คะแนน และเกือบ ๒๐๐ คะแนน ตามลำดับ โดยผู้คัดค้านชนะคะแนนที่หน่วยเลือกตั้งที่ ๔ และที่ ๕ ที่ผู้คัดค้านเป็นผู้ใหญ่บ้าน มาเป็นเวลา ๒๒ ปี เหนือนายชยดลเกือบ ๖๐๐ คะแนน อันแสดงให้เห็นว่านายเฉลิมพล

ไม่เป็นที่นิยมในหมู่บ้านของตนเอง และคะแนนรวมผู้คัดค้านได้ ๑,๓๘๗ คะแนน ส่วนนายชยดลได้ ๑,๒๗๔ คะแนน ชนะเพียง ๑๑๓ คะแนน นอกจากนี้พยานผู้ร้องต่างเป็นฝ่ายตรงข้ามกับผู้คัดค้านทั้งสิ้น พยานหลักฐานของผู้ร้องไม่ครบองค์ประกอบของกฎหมาย ผู้ร้องจึงไม่มีสิทธิยื่นคำร้องคดีนี้ ขอให้ยกคำร้อง

ศาลอุทธรณ์ภาค ๕ แผนกคดีเลือกตั้งตรวจสอบสำนวนประชุมปรึกษาแล้ว ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำคัดค้าน การตรวจพยานหลักฐานและคำแถลงการณ์ปิดคดีของผู้ร้องและผู้คัดค้านรับฟังเป็นที่ยุติว่า ผู้ร้องเป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐ มีอำนาจหน้าที่เป็นผู้ควบคุมและดำเนินการจัดให้มีการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม เมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๕ ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ทะลบ อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่ ประกาศให้มีการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ทะลบ ในวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ผู้คัดค้านสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ทะลบ หมายเลข ๑ ต่อมาวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ผู้ร้องได้ประกาศผลการเลือกตั้งให้ผู้คัดค้านเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ทะลบ หลังจากนั้นเมื่อวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๕ นายชยดล พรหมมะจักร ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ทะลบ หมายเลข ๒ ยื่นคำร้องคัดค้านว่า การเลือกตั้งในส่วนที่เกี่ยวกับผู้คัดค้านมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม เนื่องจากผู้คัดค้านกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๕ มาตรา ๕๗ กล่าวคือ ผู้คัดค้านกระทำการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งด้วยวิธีการหลอกลวงหรือจูงใจให้เข้าใจผิดในเรื่องใดอันเกี่ยวกับผู้คัดค้าน โดยโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งกำหนดให้นายเฉลิมพล วงศ์เกษม ดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ทะลบ ทั้งที่ผู้คัดค้านไม่มีความประสงค์ที่จะแต่งตั้งให้

นายเฉลิมพลดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ทะลบแต่อย่างใด เพื่อจูงใจผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้ลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้คัดค้านตามเอกสารหมายเลข ร.๑ ลำดับที่ ๔ ตามสำนวนการสอบสวนการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ทะลบ และก่อนวันเลือกตั้งผู้คัดค้านทำหนังสือเสนอชื่อนายเฉลิมพลกำหนดให้ดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ทะลบต่อประธานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเชียงใหม่แต่ภายหลังผู้คัดค้านได้รับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ทะลบแล้ว ผู้คัดค้านไม่ได้แต่งตั้งนายเฉลิมพลดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ทะลบ โดยแต่งตั้งบุคคลอื่น ๒ คน ดำรงตำแหน่งดังกล่าวมีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยว่า ผู้คัดค้านมีเจตนาหลอกลวงหรือจูงใจให้เข้าใจผิดในเรื่องใดอันเกี่ยวกับผู้คัดค้านเพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้ลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้คัดค้าน อันเป็นผลทำให้การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ทะลบมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมหรือไม่ เห็นว่าพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๕ มาตรา ๕๗ บัญญัติว่า เมื่อมีการประกาศให้มีการเลือกตั้งในกรณีอื่นนอกจากถึงคราวออกตามวาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ห้ามมิให้ผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการเพื่อจูงใจผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้ลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ตนเองหรือผู้สมัครอื่น หรือให้ยกเว้นการลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครใดด้วยวิธีการดังนี้...(๕) หลอกลวง บังคับ ชูเชิญ ใช้อิทธิพลคุกคามใส่ร้ายหรือจูงใจให้เข้าใจผิดในเรื่องใดอันเกี่ยวกับผู้สมัครใด คำว่า “ผู้สมัคร” ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน บัญญัติว่า “ผู้สมัคร” หมายความว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และตามประกาศผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ทะลบ ตามสำนวนการสอบสวนการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ทะลบเอกสารหมายเลข ร.๑ ลำดับที่ ๑/๑ ประกาศว่า ผู้ใดมีคุณสมบัติและไม่เป็นบุคคล

ต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิในการสมัครรับเลือกตั้งตามที่กฎหมายกำหนด ประสงค์จะสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ทะลบ ให้ยื่นใบสมัครด้วยตนเอง โดยมีได้ระบุว่าผู้สมัครต้องส่งชื่อหรือให้ผู้ที่ถูกเสนอตัวให้ดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขียนใบสมัครหรือเสนอชื่อให้เป็นผู้สมัครด้วย การที่ผู้คัดค้านได้เสนอชื่อนายเฉลิมพลบุคคลที่อาจแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ทะลบ จึงมิใช่ผู้สมัครและไม่ต้องยื่นใบสมัครหรือหลักฐานการรับสมัครตามประกาศของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ทะลบ ดังนั้น การที่ผู้คัดค้านกำหนดให้นายเฉลิมพลดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ทะลบดังกล่าว จึงเป็นการนำเสนอตามความเป็นจริงในขณะนั้นมีใช้คำหลอกลวงและข้อความดังกล่าวมิได้เป็นการจูงใจให้เข้าใจในเรื่องอันเกี่ยวกับตัวผู้สมัคร การหาเสียงเลือกตั้ง และการใช้สิทธิเลือกตั้งนั้นเป็นการหาเสียงเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งเท่านั้น นอกจากนี้ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๕) พ.ศ.๒๕๔๖ มาตรา ๕๘/๓ บัญญัติว่า นายกองค์การบริหารส่วนตำบลอาจแต่งตั้งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งมิใช่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลตามที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมอบหมายได้ไม่เกินสองคน... กฎหมายดังกล่าวให้อำนาจและดุลพินิจนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโดยตรงที่จะแต่งตั้งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือไม่ก็ได้ กรณีแต่งตั้งก็สามารถพิจารณาคุณสมบัติและความรู้ความสามารถของบุคคลที่จะได้รับการแต่งตั้งเป็นรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลตามความเหมาะสม มิได้บังคับเด็ดขาดว่านายกองค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องแต่งตั้งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลตามบุคคลที่ได้เสนอชื่อไว้ และหากไม่แต่งตั้งจะมีผลอย่างไร ฉะนั้นแม้ภายหลังผู้คัดค้านจะไม่แต่งตั้งนายเฉลิมพลเป็นรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ทะลบ

ตามที่เสนอชื่อไว้ หรือแม้จะฟังได้ตามที่ผู้ร้องอ้างว่าผู้คัดค้านหาเสียงเลือกตั้งโดยชุนนายเฉลิมพล เป็นทีมบริหารตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ทะลบก็ตาม เป็นความรับผิดชอบทางการเมืองและเป็นเรื่องในอนาคตซึ่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม ตามกรณีดังกล่าวผู้คัดค้านหาได้มีเจตนาหลอกลวงเพื่อจูงใจผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้เข้าใจผิดอันเกี่ยวกับผู้สมัครใดให้ลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้คัดค้านแต่อย่างใดไม่ กรณีจึงฟังไม่ได้ว่าผู้คัดค้านกระทำการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๕ มาตรา ๕๗ (๕) ไม่ชอบที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๕ แผนกคดีเลือกตั้ง จะมีคำสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้คัดค้าน หรือมีคำสั่งให้เลือกตั้งใหม่ตามมาตรา ๘๗

จึงมีคำสั่งให้ยกคำร้อง

นางจุฬามาศ วงศ์ศิวัชวิลาส

นายราเชนทร์ วัชรพงศ์

นายกิริติ เชียงปวน